

Orättvis sär taxa

Ett antal fastighetsägare i ett stort utbyggnadsområde för den allmänna VA-anläggningen yrkade att VA-nämnden skulle fastställa att de endast var avgiftsskyldiga för anläggningsavgift enligt normaltaxan eller med det belopp VA-nämnden ansåg skäligt, istället för den sär taxa som fanns beslutad för området.

Sökandena ansåg generellt att VA-huvudmannen inte lyckats visa någon grund för att ta ut sär taxa. Någon kostnadsskillnad i *beaktansvärd omfattning* ansågs inte föreligga. Det fanns heller inte några sär förhållanden i området som motiverade sär taxa.

Huvudmannen bestred yrkandena. Huvudmannen informerade om att investeringskostnaden i utbyggnadsområdet för den allmänna VA-anläggningen skulle komma att bli högre än den som använts som beräkningsunderlag för anläggningsavgifterna i sär taxan. Grunderna för sär taxa i utbyggnadsområdet var gles bebyggelse samt besvärliga terrängförhållanden. Den glesa bebyggelsen krävde långa distributionsledningar ut till fastigheterna från huvudledningarna.

VA-nämnden informerade att innebörden i 31§ vattentjänstlagen gav en skyldighet för huvudmannen att ta hänsyn till kostnadsskillnaderna vid fastställande av taxa för anläggningsavgifterna. Men enbart den omständigheten att det finns en kostnadsskillnad är inte tillräcklig grund för sär taxa. En grundläggande förutsättning är att kostnadsskillnaden uppkommit pga sär förhållanden.

VA-nämnden konstaterade att normalt sett baseras avgiftsfördelningen i taxan på regeln om avgift efter *skälig och rättvis grund*, en regel som vilar på nyttoprincipen. Vanligen innebär en sär taxa ett visst procentpåslag på avgifterna i den normalt tillämpade VA-taxan och kommer därmed att för olika förekommande fastigheter avspegla normaltaxans avgiftsparametrar som måste beakta nyttoaspekten. Den aktuella sär taxan saknade totalt differentiering pga olika nytta. Av alla *enbostadsfastigheter* i utbyggnadsområdet togs ut ett och samma avgiftsbelopp. Denna fastighetskategori var inte närmare definierad i VA-taxan. Följaktligen kunde det anses som orättvist att övriga fastighetstyper i området inte skulle bidra efter nytta och med förhöjd avgift till kostnadstäckningen. VA-nämnden menade att på detta vis bestämma sär taxa enbart för en oklart definierad kategori fastigheter inom området till ett och samma belopp oberoende av taxeparametrar som har någon nyttorelaterad betydelse måste anses oförenligt med vattentjänstlagens fördelningsprincip i 31§. Till detta kom att den enhetliga, förhöjda avgiften var tänkt att påföras i hela utbyggnadsområdet trots att de olika delområdena till läge och topografi/geologi skilde sig åt en hel del. Därför ansåg VA-nämnden att, utöver jämförelser med utbyggnader i närheten av centralorten, jämförelser också görs med avseende på kostnader och sär förhållanden mellan de olika utbyggnadsdelarna. VA-nämnden bedömde följaktligen att det föreliggande beslutet om sär taxa inte kunde anses förenligt med vattentjänstlagens bestämmelser och därför inte läggas till grund för avgiftsuttag av sökandena i målen vid en VA-rättslig prövning.